

Чорноморський державний університет
імені Петра Могили
комплексу “Києво-Могилянська академія”

*Перевідкриття інноваційної
університетської освіти: Соціальна
функція інноваційної
університетської системи освіти*

О. П. Мещанінов, д.пед.н., професор

Мета проведення змін університетської освіти:

- підвищенні якості;
- підвищення ефективності

Забезпечення якості освіти!

Забезпечення якості (Quality Assurance) вищої освіти не є суто європейською проблемою. В усьому світі зростає увага до якості та стандартів, що пояснюється **швидким розвитком вищої освіти** і водночас **підвищенням вартості освітніх послуг** для держави і людей.

Європа має намір здійснити свою мету **стати найбільш динамічною і інтелектуальною економікою у світі** (Лісабонська Стратегія).

Нові ініціативи і вимоги, що виникають як в Європі, так і поза її межами, з огляду на **інтернаціоналізацію вищої освіти**, потребують відповідної реакції

Забезпечення якості освіти

Європейська мережа гарантії якості у вищій освіті (ENQA) була утворена у 2000 році.

Основою її створення стали пілотний проект

- “Європейський пілотний проект по оцінці якості вищої освіти” (1994-1995 рр.),
- матеріали Рекомендацій Єврокомісії (98/561/ЕС від 24 вересня 1998 р.)

з європейського співробітництва у питаннях гарантії якості у вищій освіті й

- текст Болонської декларації 1999 року

Забезпечення якості

Задля формування системи забезпечення якості вищої освіти у Болонському процесі міністри країн-учасниць у Берлінському комюніке від 19 вересня 2003 року доручили

ENQA через її членів у співпраці з

Європейською Асоціацією університетів (EUA),

Європейською Асоціацією вищих навчальних закладів, що не є університетами (EURASHE), та

Європейським студентським міжнародним бюро (ESIB – у 2007 році перейменовано на ESU – Європейську

студентську спілку), які утворили групу E4, розробити “узгоджені стандарти, процедури та рекомендації із

забезпечення якості”. Розроблені стандарти і рекомендації –

European quality assurance standards and guidelines

(ESG) – були схвалені на конференції в Бергені 2005 року.

Забезпечення якості

Призначення **ESG** – надати допомогу і визначити орієнтири як для вищих навчальних закладів при **розробці своїх власних систем забезпечення якості**, так і для агенцій, які здійснюють незалежні перевірки.

Крім того, ці стандарти і рекомендації роблять свій внесок у створення спільної основи для діяльності як закладів освіти, так і агенцій із забезпечення якості.

Основні принципи Європейської системи забезпечення якості освіти

- **зацікавленість** студентів і роботодавців, а також суспільства в цілому у високій якості вищої освіти;
- **ключова важливість автономії закладів** і установ, збалансована усвідомленням того, що автономія несе із собою дуже серйозну відповідальність;
- система зовнішнього забезпечення якості повинна відповідати своїй меті і **не ускладнювати роботу** навчальних закладів більше, ніж це необхідно для виконання цією системою своїх завдань

Основа забезпечення якості освіти в університетах України

У 2009 році створено Всеукраїнську громадську організацію **“Асоціація Університетів України”** та прийняті:

- Хартія Університетів України;
- Ольвійська Декларація Університетів **“Академічні свободи, університетська автономія, наука та освіта для сталого розвитку”**;
- Рамки пріоритетних дій **“Втілення в життя Ольвійської Декларації Університетів”**

Основа забезпечення якості освіти в університетах України

Україна отримала за індикаторами
забезпечення якості освіти оцінку
3,5
за п'ятибальною шкалою
при загальній оцінці країн-
учасниць
за цим показником – 4,1

Забезпечення якості

4 березня 2008 року в Брюсселі (Бельгія) було створено **Європейський реєстр забезпечення якості (EQAR)**, засновником якого стала група E4. Головною умовою включення до реєстру є відповідність ESG та ряд інших критеріїв, визначених у доповіді групи E4 на конференції у Лондоні 2007 року. Метою діяльності EQAR є забезпечення прозорості і доступної інформації про надійні агенції із забезпечення якості освіти, що працюють в Європі, а також сприяння мобільності студентів та підвищення довіри до вищих навчальних закладів.

Україна стала повноправним урядовим членом Європейського реєстру забезпечення якості (EQAR)

Розуміння ефективності у США та Європі різне

- США – відношення досягнутого до максимально можливого.
- Європа – альтернативність вибору з множини пропозицій, варіантів.

Д. Белл: ефективність – це
раціональність у виборі між двома
альтернативами

Альтернативність вибору:

- **навчальних програм з інформаційного середовища університету, яке наповнюють за результатами наукових досліджень, що презентуються на конференціях та представляються у статтях, монографіях, підручниках, навчальних посібниках;**
- **форм навчання та категорій тих, хто навчається, що визначається новою групою замовників освітніх послуг, як навчання продовж життя і розвинулося в основну стратегію для сьогоденних установ вищої освіти та стало важливою для європейського суспільства;**
- **навчальних програм для слухачів третього віку.**

Ефективність у ЧДУ імені Петра Могили

це-розробка та наповнення навчальними
програмами університетської системи Moodle як
інформаційного середовища університету
разом викладачами та студентами
для вільного вибору
навчальних програм
та форм навчання

The screenshot displays the Moodle LMS interface for the University of Petro Mohyla. The header includes the Moodle logo and the university name. The main content area is divided into several sections:

- Головне меню (Main menu):** Lists various resources such as 'Новини сайту' (Site news), 'Оголошення' (Announcements), 'Документація' (Documentation), and a series of 'Книги' (Books) numbered 1 through 7, each with a sub-link to 'Internet' or 'MOODL'.
- Корисні матеріали (Useful materials):** Contains a section for 'Опитування' (Surveys) with several active surveys, including one about the university's development and another about organizational culture. It also lists 'Актуальні проблеми' (Actual problems) such as 'КІОТСЬКИЙ ПРОТОКОЛ' (Kiot's Protocol) and 'Міфи про НАТО' (Myths about NATO).
- Ласкаво просимо! (Welcome!):** A message box encouraging users to explore the university's Moodle platform.
- Календар (Calendar):** A calendar for February 2009, showing the current date as the 26th.
- Новини сайту (Site news):** A section for news, featuring a post titled 'Ольвійський форум-2009: стратегія України в геополітичному просторі' (Olviya Forum-2009: Ukraine's strategy in geopolitical space) dated February 24, 2009.

Кримські педагогічні читання, 21-24.05.2013, м. Ялта

Домінуючою тенденцією розвитку університетської освіти стають:

- **виховання,**
- **формування нового рівня світогляду,**
- **демократизація особистості та пристосування її до життя в умовах свободи.**

Свобода – це критеріальна ознака якості університетської освіти.

Тобто для людини XXI століття свобода є першим правом.

Соціальна зрілість

Потрібен форум **для спільних роздумів і обміну досвідом**, який пропонує учасникам безліч різноманітних стратегій і практик, **прийнятих лідерами університетів** у різних умовах по Україні, по всій Європі – це і є цільовим призначенням

Ольвійського форуму

Якість культури

в університетах Європи

Нові дослідження ЕУА розглядають
“якість культури”

в європейських університетах
як ряд різних **факторів і умов,**
що сприяють створенню
“культури якості”

в університетах Європи

Культура якості

Термін "культура якості" означає створення загального набору цінностей і зобов'язань з моніторингу якості в університеті.

Стверджується, що створення культури якості є найбільш ефективним і значимим чинником для університетів, для забезпечення якості (QA), механізмом підвищення якості та підтримки змін в університетах.

Ця культура може сприяти створенню простору для дебатів і дискусій про якість механізмів і тим самим заохочувати їх до впровадження відповідних змін

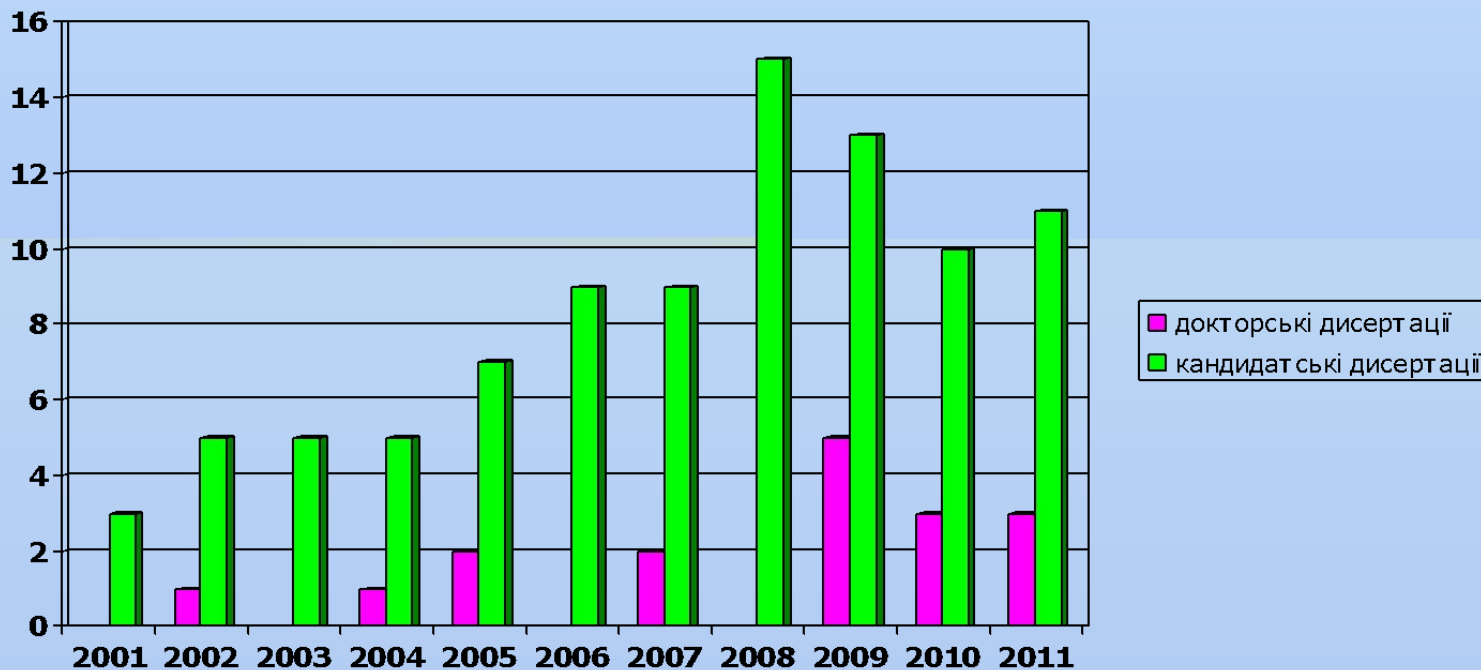
Життєздатність і **стійкість культури якості** залежать від внутрішніх і зовнішніх факторів.

"Університети з ефективною культурою якості, як правило, розташовані у відкритому середовищі, що дозволяє уникнути надмірного регулювання і користується високим рівнем довіри громадськості.

Ці університети не обмежують для себе визначення якості процесів, встановлених їх національним QA агентством"

Захист дисертацій працівниками університету

20..	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
кількість захищених докторських дисертацій	-	1	-	1	2	-	2	-	5	3	3	2
кількість захищених кандидатських дисертацій	3	5	5	5	7	9	9	15	13	10	11	18

Місія Чорноморського державного університету імені Петра Могили

полягає у сталому розвитку університетської системи освіти, що виступає визначальною основою, передумовою сталого розвитку суспільства та регіону. Отже, покликання сучасного університету і полягає у доведенні до громади важливості та необхідності об'єднання навколо університетів для навчання, формування нової генерації молоді з новим рівнем свідомості, розбудови належного майбуття

Соціальна функція інноваційної університетської системи освіти:

- Державу нового типу можуть побудувати лише високоосвічені власні нові національні кадри, орієнтовані на національні інтереси, вільні люди з новим рівнем світогляду.
- Якщо на етапі індустріалізації суспільства різниця в ефективності вільної праці порівняно з примусовою працею, коли виконавець відлучений від участі у процесі вироблення рішень, відрізнялась лише на шість відсотків, то на етапі інформатизації ця різниця стає визначальною великою.

Соціальна функція інноваційної університетської системи освіти

через дотримання балансу **потреб** :

- особистості та суспільства,
- студентства та професорсько-викладацького складу,
- регіону та країни,
- гуманітарних та ринкових цінностей,
- національних та глобальних, міжнаціональних пріоритетів,
- ефективності та продуктивності,
- економічного росту та соціального розвитку,
- у визначенні та прийнятті цінності рівноваги між природою та суспільством,
- у вихованні вільної людини,

Соціальна функція інноваційної університетської системи освіти

через дотримання балансу потреб :

- людини у постійному розвитку, розвиток досвідом, з досвіду і для досвіду,
- щоб сприяти соціальній мобільності та інтеграції різних соціальних груп,
- а соціальний розвиток полягає у розвитку свідомості особистостей, нової генерації молоді,
- у перемозі над старою парадигмою економічного росту, валового національного продукту як цілей соціального розвитку,
- у можливості синергетичної взаємодії технологічних інновацій і цінностей людини та суспільства.

Чорноморський державний університет
імені Петра Могили
комплексу “Києво-Могилянська академія”

Дякуємо за увагу!

Мещанінов
Олександр Павлович
vrector@chdu.edu.ua

[http://~~http~~://chdu.edu.ua](http://http://chdu.edu.ua)